

Wstęp

Problem przemocy w rodzinie, w świadomości społecznej, był dotychczas mało znany i marginalizowany. Pomimo wielu kampanii społecznych, konferencji, dyskusji i debat, przemoc w rodzinie jest nadal traktowana jako temat wstydlivy. Dlatego też, bardzo trudno ją zbadać, czy o niej rozmawiać. W opinii społecznej funkcjonuje w dalszym ciągu wiele stereotypów i mitów na temat przemocy. Skala tego zjawiska powoduje, że temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie powinien zostać uwzględniony w polityce społecznej każdego powiatu.

Współczesna rodzina doświadcza wielu trudności, takich jak: bezrobocie, ubóstwo, niedostatek, trudności mieszkaniowe, niedożywienie dzieci, alkoholizm i wiążąca się z nim agresja. Degradację współczesnej rodziny mogą powodować niskie zarobki i wynikająca z nich nieustanna walka o utrzymanie rodziny, praca ponad siły, brak czasu, osłabienie więzi.

Jednym z najpoważniejszych problemów polskiej rodziny jest przemoc domowa. Nikt w rodzinie nie może być poddawany przemocy. Przemoc upokarza, powoduje cierpienie, nieobliczalne szkody, rodzi nienawiść i pragnienie odwetu. Przemoc w rodzinie jest najczęściej problemem ukrytym. Doświadczają jej nie tylko kobiety, ale także dzieci, osoby starsze, chore, a czasem także mężczyźni. Stosowanie przemocy wobec człowieka odciska piętno na wszystkich jego sferach rozwojowych. Ma negatywne konsekwencje dla zdrowia fizycznego, rozwoju umysłowego, stanu psychicznego oraz umiejętności współżycia z innymi ludźmi. Ofiary przemocy często odmawiają rozmowy na temat przykrych przeżyć lub tego co zdarzyło się w kontaktach z innymi ludźmi. Powodem tego może być ciężące na nich brzemie tajemnicy i wstyd. Sprawca przemocy dba o to, aby sekret rodzinny był zamknięty w czterech ścianach domu.

Przemoc domowa dotyczy wszystkich warstw społecznych, nie jest to problem występujący tylko w tzw. rodzinach patologicznych. Przemoc w rodzinie może mieć miejsce we wszystkich warunkach społecznych. Nie zależy ani od statusu społecznego, ani od poziomu wykształcenia, ani od kondycji materialnej domowników. W sytuacji, gdy rodzina stanowi źródło przemocy, konieczne jest działanie instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. W tym celu tworzone są programy przeciwdziałania przemocy oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Niniejszy program zawiera cele, których realizacja ma się przyczynić do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Myśliborskiego, zminimalizowania jej negatywnych zjawisk oraz wypracowania skutecznych metod postępowania w sytuacji występowania przemocy w rodzinie.

Zgodnie z treścią art. 2 pkt. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie „, przemoc w rodzinie to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby najbliższej, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Zgodnie z zapisami ustawy, osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy w formie:

- poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
- interwencji kryzysowej i wsparcia;

- ochrony przed dalszym krzywdzeniem poprzez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania do osoby pokrzywdzonej;
- zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie lub hostelu;
- badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego; zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Niezmierzalnym istotnym elementem tejże ustawy jest zapis zawarty w art. 12 mówiący, że „osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych powzięły podejrzenie popełnienia ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie, niezwłocznie zawiadamiają o tym Policję lub prokuratora”. Również osoby będące świadkami przemocy w rodzinie powinny zawiadomić o tym policję, prokuratora lub inny podmiot działający na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Myśliborskim na lata 2014 – 2015 jest odpowiedzią na powyższe problemy oraz jest zgodny z realizacją art. 6 ust. 3 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180 poz. 1493 ze zm.), zgodnie z którym, do zadań własnych samorządu powiatu należy „opracowywanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie”.

I Cele programu

1. Cel główny:

Ograniczenie skali zjawiska przemocy i ochrona ofiar przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Myśliborskiego.

Realizacja celu głównego obejmowała będzie obszary prewencji, edukacji, prawa i pracy socjalnej. W związku z powyższym wyznaczono podstawowe nurty działań programowych. W realizację Programu zaangażowane będą instytucje, jednostki organizacyjne szczebla powiatowego i gminnego oraz organizacje pozarządowe z terenu powiatu. Za prawidłową realizacją Programu odpowiedzialne będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu, które będzie pełnić rolę Koordynatora.

Cel główny realizowany będzie poprzez profilaktykę, monitorowanie pojawiających się zagrożeń w rodzinach dysfunkcyjnych i patologicznych, monitorowanie potrzeb dzieci i rodzin oraz ocenę efektywności kierowanej do nich pomocy. Ponadto poprzez kompleksowe rozwiązania mające wspierać dziecko w zakresie ochrony jego praw i wolności, wyrównywania szans edukacyjnych, opieki socjalnej i specjalistycznej, przy jednoczesnej, szeroko zakrojonej akcji szkoleniowo-uświadamiającej na temat funkcji rodziny, jej zagrożeń i patologii oraz przemocy w rodzinie i przeciwdziałaniu tej przemocy. Harmonogram działań stanowi załącznik do niniejszego Programu.

2.Cele szczegółowe:

- a) Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie (2014/2015- jednostki organizacyjne, szczebel powiatowy i gminny). Zadanie realizowane będzie poprzez podjęcie interdyscyplinarnych, celowych, zamierzonych oraz jednolitych działań wszystkich służb oraz jednostek organizacyjnych szczebla powiatowego i gminnego na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie;
- b) Zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc (2014/2015 – jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego). Zadanie realizowane będzie poprzez sporządzenie diagnozy dotyczącej zjawiska przemocy, w celu podjęcia działań mających na celu poprawę ich sytuacji;
- c) Poprawa skuteczności działań instytucji i służb, wobec osób będących sprawcami przemocy. Zadanie realizowane będzie poprzez doskonalenie zawodowe pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu oraz instytucji działających w obrębie pomocy społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- d) Działania profilaktyczne mające na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. (2014/2015 – PCPR). Zadanie realizowane będzie poprzez:
  - profilaktykę dotyczącą zjawiska przemocy domowej w szkołach, tzn. edukację dzieci i młodzieży, poszerzenie ich wiedzy w zakresie zjawiska przemocy, jej przyczyn i skutków oraz możliwych sposobów radzenia sobie,
  - zamieszczanie w prasie lokalnej informacji dotyczących zjawiska przemocy domowej, miejscach, w których udzielana jest specjalistyczna pomoc oraz o wszelkich działaniach mających na celu zapobieganie przemocy,
  - promowanie nieagresywnych metod radzenia sobie w sytuacji konfliktu w rodzinie, poszerzenie wiedzy m.in. o mediacji i terapii rodzinnej;
- e) Edukacja dzieci i młodzieży mogącej doświadczać przemocy w rodzinie w ramach warsztatów edukacyjnych (2014/2015- PCPR). Zadanie realizowane będzie poprzez cykliczne warsztaty multimedialne dla dzieci i młodzieży w szkołach na terenie Powiatu Myśliborskiego przeprowadzane przez Koordynatora Punktu Interwencji Kryzysowej.

II. Obszary działania

1. Diagnoza – zebranie informacji i danych statystycznych na temat rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie w Powiecie Myśliborskim;
2. Profilaktyka – propagowanie zachowań sprzyjających pozytywnym postawom w rodzinie oraz uświadamianie zagrożeń, jakie są skutkiem przemocy w rodzinie, a także promowanie wartości rodzinnych;
3. Edukacja – przekazywanie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie, jego przyczyn i skutków, informowanie o możliwych formach wsparcia, specjalistyczne szkolenia dla pracowników instytucji i służb;
4. Interwencja – przerwanie przemocy, ochrona osób zagrożonych przemocą, izolacja sprawców;

5. Wspieranie – specjalistyczne poradnictwo dla rodzin dotkniętych przemocą, uświadamianie im praw i możliwości rozwiązania problemu.

III. Planowane działania

1. Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie;
2. Zwiększanie wrażliwości społecznej wobec zjawiska przemocy w rodzinie;
3. Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie;
4. Zapewnienie ochrony i udzielenie pomocy osobom dotkniętym przemocą;
5. Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie;
6. Podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie;
7. Działania profilaktyczne mające na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

IV. Założenia programu

Podstawowym założeniem Programu jest zapewnienie ofiarom przemocy domowej profesjonalnej pomocy, m.in. psychologicznej i prawnej. Każda zainteresowana osoba szukająca pomocy w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu otrzyma profesjonalną, specjalistyczną pomoc, dzięki której odzyska nadzieję i wiarę w możliwość zmiany dotychczasowego, trudnego życia na lepsze, poczucie bezpieczeństwa, siły oraz sprawstwa nad własnym losem. Program skierowany jest do mieszkańców gmin wchodzących w skład Powiatu Myśliborskiego, w chwili obecnej w łącznej liczbie około 67 tysięcy ludności. Czas realizacji Programu przewidziany został na lata 2014 – 2015. Zaplanowane zadania wdrażane będą w formie ciągłej, adekwatnie do aktualnego zapotrzebowania mieszkańców Powiatu. Kolejnym, ważnym założeniem Programu jest realizacja poprzez następujące obszary:

1. Zmianę postaw społeczeństwa wobec zjawiska przemocy w rodzinie;
2. Usprawnienie koordynacji działań służb i instytucji zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie;
3. Podniesienie kwalifikacji pracowników służb społecznych;
4. Ograniczenie przypadków przemocy w rodzinie;
5. Edukację dzieci i młodzieży oraz dorosłych w zakresie skutków stosowania przemocy w rodzinie;
6. Promowanie metod wychowawczych bez użycia siły;
7. Upowszechnienie informacji o instytucjach uprawnionych do udzielania pomocy w zakresie przemocy w rodzinie;
8. Podniesienie świadomości społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie;
9. Zaangażowanie/wzrost aktywności lokalnych organizacji pozarządowych w zakresie omawianego zjawiska;
10. Uaktualnienie informacji i danych statystycznych na temat przemocy w rodzinie w Powiecie Myśliborskim.

V. Diagnoza lokalna zjawiska przemocy w rodzinie w Powiecie Myśliborskim w latach 2010-2013

Skalę zjawiska przemocy domowej występującej w latach 2010-2013 w poszczególnych gminach Powiatu Myśliborskiego obrazują poniższe dane zgromadzone przy współpracy z Powiatową Komendą Policji w Myśliborzu oraz z Gminnymi Zespołami Interdyscyplinarnymi. Dane w Programie dotyczą 5 gmin funkcjonujących na terenie Powiatu Myśliborskiego. Poniższe tabele informują, że zjawisko przemocy domowej na przestrzeni lat w Powiecie Myśliborskim narasta i staje się coraz większym problemem społecznym.

Tabela nr 1 Informacja z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Przedstawione dane w tabeli numer 1 obrazują przemoc w rodzinie w Powiecie Myśliborskim, tj. wskazują nasilanie się zjawiska przemocy w rodzinie, liczbę wykrytych przestępstw. Przedstawione dane jednoznacznie wskazują na rosnącą liczbę interwencji kryzysowych wśród mieszkańców Powiatu Myśliborskiego. Niepokojącym faktem jest rosnąca przemoc w rodzinie wobec najsłabszych jej członków, czyli dzieci.

Informacja z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Powiecie Myśliborskim (liczba osób)			
wyszczególnienie	2011 r.	2012 r.	2013 r.
Interwencja kryzysowa ogółem	310	401	377
W tym: udzielona dzieciom	150	160	173
W tym: współmałżonko lub partnerom w związkach nieformalnych	160	200	202
Pomoc całodobowa ogółem	2	0	2
W tym: udzielona dzieciom	1	0	6
Inne formy pomocy	90	50	63
Działania terapeutyczne	86	50	85
Program terapeutyczny	27	0	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Systemu Informatycznego w Jednostkach Organizacyjnych Pomocy Społecznej

Tabela nr 2 Dane statystyczne interwencji domowych Policji w latach od 2011 do 31 grudnia 2013

DANE STATYSTYCZNE INTERWENCJI DOMOWYCH POLICJI W POWIECIE MYŚLIBORSKIM				
LATA		2011	2012	2013
Liczba przeprowadzonych interwencji domowych	Ogółem:	1119	1575	2021
	W tym: dotyczących przemocy w rodzinie	129	22	39
Liczba interwencji dotyczących przemocy w rodzinie z podziałem na:	miasto	80	11	28
	wieś	38	11	10
Liczba sprawców przemocy domowej	Ogółem:	129	22	35
	W tym: kobiety	-	1	1
	mężczyźni	129	21	34
	nieletni	-	-	-
Liczba zatrzymanych sprawców przemocy domowej	Ogółem:	26	3	2
	W tym: kobiety	-	-	-
	mężczyźni	26	3	2
	nieletni	-	-	-
Liczba z sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu	Ogółem:	113	12	23
	W tym: kobiety	-	-	-
	mężczyźni	113	12	23
	nieletni	-	-	-
Liczba dzieci przewiezionych do szpitala, placówki, oddanych pod opiekę osoby spokrewnionej:		5	-	-
Liczba informacji przesłanych do innych instytucji:	Ogółem:	214	157	79
	W tym: do ośrodków pomocy społecznej	48	52	39
	Gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	108	94	39
	Placówek służby zdrowia	-	-	-
	Placówek szkolno – wychowawczych	-	-	-
	Organizacji pozarządowych	-	-	-
	innych	58	11	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Komendę Powiatową Policji w Myśliborzu.

Przedstawione dane w tabeli numer 2 obrazują nam, że w większości sprawcami przemocy wobec najbliższych są mężczyźni. Wśród tych sprawców dominują osoby nadużywające alkoholu. Tolerowanie przemocy ze strony mężczyzn ma niewątpliwie duży związek z tym, że rodziny są uzależnione ekonomicznie od nich. Przedstawione dane statystyczne wykazują tendencję wzrastającą corocznie niemal o połowę. Liczba przeprowadzonych interwencji domowych przez Policję w Powiecie Myśliborskim w latach 2011- 2013 wzrosła niemal dwukrotnie.

Przemoc w rodzinie może mieć miejsce we wszystkich warunkach społecznych. Nie zależy ani od statusu społecznego, ani od poziomu wykształcenia, ani od kondycji materialnej domowników.

Wiele społeczeństw aprobuje przemoc w domu. Świadczą o tym chociażby powszechnie panujące mity, stereotypy, przysłowia i porzekadła utrudniające prawidłowe reagowanie na akty brutalności czy okrucieństwa wobec bliskich. Wszystkie mity przekonują o słuszności braku reakcji ze strony świadków przemocy, ofiary zmuszają do milczenia, a sprawców utwierdzają w przekonaniu o bezkarności czynów.

Tabela nr 3 Realizacja Procedury Niebieskiej Karty w okresie od 1 stycznia 2012 do 31 grudnia 2013 w Powiecie Myśliborskim

Nazwa Gminy	rok	Liczba formularzy NIEBIESKA KARTA	w tym zgłoszonych przez		Liczba zakończonych procedur NK	Liczba procedur NK w trakcie realizacji
			policej	Inne podmioty		
Nowogródek Pomorski	2012	5	5	0	3	2
	2013	6	5	1	2	3
Barlinek	2012	18	10	8	1	17
	2013	23	17	6	0	20
Boleszkowice	2012	0	0	0	0	0
	2013	0	0	0	0	0
Myślibórz	2012	20	19	1	12	8
	2013	24	19	5	5	12
Dębno	2012	6	2	4	3	3
	2013	13	8	5	0	10

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Gminne Zespoły Interdyscyplinarne w Powiecie Myśliborskim.

Tabela numer 3 przedstawia dane dotyczące sporządzania „niebieskiej karty” w Powiecie Myśliborskim w okresie od 2012 do września 2013. Zaobserwowano niewielki, jednak systematyczny wzrost liczby wypełnionych formularzy „niebieskiej karty”. Dane ujęte w przedstawionym powyżej zestawieniu pokazują także różnice w ilości podejmowanych działań związanych ze sporządzaniem „niebieskiej karty” w poszczególnych gminach w Powiecie Myśliborskim. Jednym z kluczowych elementów tendencji wzrostowej jest złożony problem brutalizacji życia społecznego. Wzrost zakładanych formularzy „niebieskiej karty” może być również przejawem pozornego nasilenia przemocy w rodzinie - wzrostu liczby przypadków przemocy. Na skutek nagłośnienia zjawiska i pokazania możliwości uzyskania pomocy prawdopodobnie dochodzi do ujawnienia przypadków do tej pory ukrywanych. To częstsze zgłaszanie się po pomoc jest zmianą pozytywną.

VI. Adresaci programu

Program skierowany jest przede wszystkim do osób doświadczających przemocy domowej, m.in.: do dzieci, młodzieży, współmałżonków, partnerów, osób starszych i niepełnosprawnych. Każda ofiara lub sprawca przemocy domowej zgłaszająca się do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu będzie objęta działaniami pomocowymi.

Profilaktyczny charakter Programu, tzn. planowane rozpowszechnianie wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej w szkołach, prasie lokalnej czy mediach, włącza w grono jego odbiorców i społeczność lokalną zamieszkującą na terenie Powiatu Myśliborskiego. Program skierowany jest również pośrednio do przedstawicieli instytucji i służb udzielających pomocy osobom doświadczającym przemocy lub stosujących przemoc.

VII. Realizatorzy programu

Program przewiduje współpracę wielu instytucji i służb na rzecz pomocy ofiarom przemocy. Podjęte na jego podstawie działania mają przyczynić się do poprawy sytuacji rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie oraz zapobiegać występowaniu tego zjawiska. Realizatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu. Do Programu włączone zostaną bezpośrednio lub pośrednio, na zasadzie współpracy następujące instytucje, organizacje, służby i środowiska:

- poradnie psychologiczno –pedagogiczne,
- policja,
- sąd (kuratorzy zawodowi i społeczni),
- prokuratura,
- gminne ośrodki pomocy społecznej,
- gminne komisje ds. rozwiązywania problemów alkoholowych,
- gminne zespoły interdyscyplinarne,
- szkoły i przedszkola,
- placówki opiekuńczo – wychowawcze,
- placówki służby zdrowia,
- kościoły i związki wyznaniowe,
- organizacje pozarządowe działające na rzecz rodziny,
- społeczność lokalna,
- media.

VIII. Koordynator programu

Koordynatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu. Koordynator zobowiązany będzie do realizacji Programu z należytą starannością a w szczególności pod względem celowości, rzetelności, racjonalności. Koordynator zobowiązany będzie pełnić nadzór w taki sposób, aby Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie realizowany był zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, wytycznymi, zaleceniami i procedurami.

IX. Przemoc w rodzinie w dokumentach prawnych

1. Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 595 ze zm.),
- 2) ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 182 ze zm.),
- 3) ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.);
- 4) ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. 2012 r. poz. 1356 ze zm.);
- 5) ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 r. poz. 124 ze zm.);
- 6) ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.);
- 7) ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jednolity: Dz. U. 2012 r. poz. 788 ze zm.);
- 8) ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (tekst jednolity: Dz. U. 2011 r. Nr 287 poz. 1687 ze zm.);
- 9) ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553 ze zm.);
- 10) ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 1997 r. Nr 89, poz. 555 ze zm.);

2. Program jest skorelowany z następującymi Programami:

- 1) Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- 2) Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Myśliborskiego.
- 3) Projekt "SCHEMATOM STOP! Wspólne działania instytucji pomocy społecznej i instytucji rynku pracy - pilotaż".

X. Ewaluacja

Ewaluacja odbywać się będzie poprzez zbieranie, analizę oraz interpretację danych zebranych podczas monitoringu. Celem takich działań będzie ogólna ocena wartości Programu, która powinna dostarczyć informacji na temat jego trafności, skuteczności i efektywności. Uzyskane informacje przydatne będą przy planowaniu dalszych działań związanych z realizacją Programu.

Monitorowanie Programu odbywać się będzie na podstawie corocznego sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu.

XI. Źródła finansowania

Realizacja działań ujętych w celach operacyjnych Programu w znacznej części będzie uzależniona od wielkości środków finansowych zaplanowanych w corocznych budżetach samorządu. Istnieje również możliwość pozyskania dodatkowych środków zewnętrznych

z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej na niektóre działania określone w programie, z budżetu państwa oraz uzyskanych grantów z innych źródeł.

XII. Spodziewane efekty realizowanych działań

1. Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w sprawy przeciwdziałania
3. przemocy w rodzinie.
4. Poglębianie wiedzy społeczeństwa o zjawisku przemocy w rodzinie i sposobach
5. radzenia sobie z tym problemem.
6. Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie.
7. Zmiana postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie.
8. Wzrost liczby osób profesjonalnie pomagających ofiarom przemocy w rodzinie.

Program stanowi otwarty i elastyczny dokument, może podlegać modyfikacjom na skutek zmieniającej się rzeczywistości, zdiagnozowanych potrzeb mieszkańców Powiatu Myśliborskiego oraz wymogów prawnych.